Ч. 287 Недїля 21 грудня 1897 (2 сїчня 1898). Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш оплачені.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Сойм краєвий.

(2 засїдане з дня 29 грудня 1897.)

Перед приступленем до дневного порядку забрав голос п. Барвіньский, підпираючи петицию громади Заліщі і иньших громад полудневої части брідского повіта, щоби дорогу Заліщі-Мшанець признано краєвою і тим способом довести до сполученя м. Залозець з гостинцем брідско-тернопільским; відтак підпирав петицию м. Топорова, щоби там засновано повітовий суд.

Відтак забрав голос п. Вахнянин в справі наглячого внесеня, щоби для усьвяченя ювилею 50 лїтного панованя Є. Вел. Цїсаря Франц Йосифа з краєвих фондів призначити 100.000 зр. для засновуваня Райфазенівских кас по громадах в цїли улекшеня дешевого кредиту селянам. Внесенє, про котре подамо окрему статю, признав сойм наглячим і ухвалив відослати до буджетової комісиї. Відтак приступлено до дневного порядку. П. Бернадзїковский мотивував своє внесенє висланя адреси до Трону. Приступлено до вибору президияльного бюра і комісий.

П. Козєбродский вніс, щоби побільшити число членів адресової комісиї з 25 на 32, що сойм ухвалив. Ухвалено також внесенє п. Вуйціка о побільшенє комасацийної комісиї з 17 на 19. П. Окуневский домагав ся, щоби лїсту кандидатів до комісиї предкладала не комісия матка, а секциї. Маршалок заявив, що кождому свобідно удати ся з предложеною своєї лїсти до комісиї-матки і голосувати відтак на сю лїсту або кожду иньшу після своєї волї. Коли сойм ухвалить иньше поступованє, маршалок буде після того поступати. П. Окуневский домагав ся ще голосу, однак маршалок заявив, що по данім виясненю не може єму голосу уділити. П. Окуневский кликнув: Маршалок не поступає після реґуляміну.... (Голоси: Ого! То не Відень! В палатї робить ся неспокій.) Маршалок: Прошу панів полишити менї оборону поваги Палати, а маю до того средства в реґуляміні; о скілько буде потреба, з'умію їх ужити.

З порядку дневного приступлено відтак до вибору секретарів, квесторів, ревідентів і комісий. З руских послів перейшли: до секретарияту: Каратницкий; до квестури: Вахнянин; на ревідентів: Небиловець і Заячківский; до буджетової комісиї: Барвіньский і Заячківский; до адресової: Барвіньский, Еп. Чехович, Небиловець, Савчак, Вахнянин і Заячківский; до адміністрацийної: Окуневский; до громадскої: Кульчицкий: до шкільної: Вахнянин; до зелїзничої: Небиловець: до петицийної: Гаморак, Новаковский, Охримович, Окуневский і Винничук; до правничої: Каратницкий; до промислової: Остапчук; до банкової: Мандичевский, Винничук; до гірничої: Охримович; до податкової: Окуневский; до комасацийної: Каратницкий, Остапчук, до дорогової: Охримович.

По виборі завізвав Маршалок вибрані комісиї, щоби зараз уконституовали ся і в тій цїли перервав засїдане на 20 мінут. По тім приступлено до порядку дневного.

Громадї міста Яворова призволено дальший побір оплат громадских від пива у висотї 50 кр. від кождого гектолїтра на 3 роки. — Громадї Делятина призволено побір оплати громадскої від напитків спірітусових і від пива на три роки.

На внесенє пос. Йордана ухвалено вибрати комісию санітарну з 9 членів, а на внесенє пос. Барвіньского збільшити комісию господарства краєвого о 1 члена. — Наконець відчитано інтерпеляцию пос. Шведа до правительственного комісаря, чи правительство повірило би побір податку ґрунтового і домово клясового громадам віддаленим від осїдку уряду податкового, взглядно колектантам, установленим громадами і чи правительство платило би тим колектантам.

Клюб руский уконституував ся в той спосіб, що предсїдателем вибрано Преосьв. еп. Константина Чеховича, Заячківского і Барвіньского заступниками предсїдателя, Вахнянина секретарем, Каратницкого заступником секретаря а дра Савчака скарбником.

Соймове Коло польске вибрало т. зв. комісию-матку, до котрої увійшли між иншими посли: Абрагамович, Шептицкий, Дідушицкий Войт., Залеский, Пініньский, Бобжиньский, Водзїцкий, Ад. Єнджейович і др. Предсїдателем комісиї матки вибрано Козєбродского, заступником предсїдателя Залеского, а секретарем Сципіона.

(3 засїдане сойму з дня 30 грудня 1897.)

На сїм засїданю підпирав пос. др. Савчак петицию вдовицї по професорі університету Ф. Огоновской в справі вдовичої пенсиї. — З порядку дневного ухвалено провізорию буджетову на перший квартал. Додаток до податків на фонди краєві визначено 61 кр. від кождого 1 зр.; в Кракові і західній Галичинї 47 кр.

---

1)

СОН.

(Різдвяна леґенда — В. Короленка — з російского.)

1.

Той сон приснив ся бідному Макарови, що пасе свої вівцї в далеких, сумних сторонах — тому самому старому Макарови, на котрого, як звістно, падуть всї докори.

Єго батьківщина — пусте село Чалґан — губило ся цїлковито в великім якутскім лїсї. Вітцї і дїти Макара видерли тому лїсови кусник перемерзлої землї, і хоч їх окружав майже непроходимий лїс, не тратили відваги. На оброблених поли вставали плоти, стодоли і шопи, низькі курні хати, аж вкінци здвигла ся у воздух, як побідна хоругов в серединї села церковна вежа і Чалґан став великим селом.

Але коли вітцї і предки Макара боролися з лїсом і нищили єго огнем і мечем, аби справити землю, самі дїчили чим раз більше. Побираючись з якутскими дівчатами, приймали їх мову і звичаї. Характеристичні черги великого і могучого російского народу затирали ся чим раз більше і поволи щезли.

Тимчасом наш Макар все таки не забув, що він чалґаньский господар. Він ним уродив ся, тут жив і тут хотів умирати. Він гордив ся своїм родинним місцем і прозивав инших часто „проклятими Якутами“, хоч сам не ріжнив ся від Якутів нї звичаями, нї способом житя По російски говорив мало і зле, одягав ся в звірячі шкіри, носив камчадальскі штани, живив ся хлїбом і чаєм і їв в сьвята або в инших надзвичайних пригодах тілько топленого масла, кілько тоді було єго в хатї. Їздив дуже добре на волах і прикликував, коли був недужий, шамана [1]), що скакав довкола него, та щось пришептував, аби вигнати злого духа недуги.

Працював наш Макар богато і тяжко, жив в найбільшім убожестві, терпів голод і холод. Чи він коли думав о чім иншім, як о своїм хлїбі і чаю? Так думав.

Коли упив ся, звичайно плакав. „І яке наше житє!“ — говорив тодї.

Крім того говорив тодї звичайно, що хотїв би всьо покинути і іти на гору. Там не орав би анї не сіяв, не потребував би рубати і возити дров, а навіть не молов би жита на жорнах, лише дбав би о спасенію душі. — Що то за гора і де она лежить — того добре не знав; він знав лише, що така гора єсть і що она далеко, далеко, — так далеко, що навіть сам ісправник (начальник повіта) не дістав би єго там.... Податків очевидно також не потребував би платити.

[1]) Шаманами називають ся поганьскі духовні в Сибири і північній Хинї.

По тверезому нїколи о тім не думав — імовірно пізнавав неможливість найти коли небудь таку славну гору. Але коли собі підпив, ставав відважнїйший. Він признавав, що мігби правдиву гору минути і попасти на яку фальшиву. „Тоді пропаду“ — говорив до себе. Що він свого бажаня не виповнив, то була вина певне в тім, що татарскі кольонїсти продавали єму заєдно лиху горівку, настояну для більшої сили на тютюнї — горівку, від котрої тратив силу і здоровлє.

* *

Було то на сьвятий вечер і Макар знав, що завтра велике сьвято. Тому то мав величезну охоту трохи випити, однако не мав нїчого, за що міг би купити фляшину горівки. В хатї не було нї крихти нїчого а Макар був у всїх місцевих крамарів і Татарів аж по уши задовжений. Між тим завтра велике сьвято, він не буде робити.... Щож має дїяти, що почати, як не буде пити? Та гадка робила єго нещасливим. Що то за житє? Навіть на таке велике сьвято не може собі купити фляшину горівки!

Втім прийшла єму щаслива гадка. Він підняв ся і затягнув на себе старий подертий кожух. Єго жінка, кріпка, костиста, незвичайно сильна і так само незвичайно бридка женщина, що уміла відгадувати всї єго — що правда не надто високопарні гадки — відгадала і тепер єго намір.

— Куди, дурню! Хочеш знов сам пити?

До комісиї комасацийної вибрано між иншими Цїньского, Фрухтмана, Каратницкого, Остапчука, Рудрофа, Пілята, Шведа і Торосевича. — До комісиї господарства краєвого Вахнявина.

Опісля пос. Щепановский мотивував своє внесенє о змінах деяких постанов закона о викупнї права пропінацийного. Бесїдник предкладав, щоби право о пропінациї передано на користь фонду пропінацийного, сей фонд мав би побільшити ся в цїли, щоби міг бути з'ужитий на потреби краєві. Доси, в послїдних 30 лїтах, було до 500 мілїонів зр. в обороті в краю. Именно будували ся стратеґічні зелїзницї за 300 мілїонів, а вартість землї піднесла ся о 200 мілїонів зр. В слїдуючих роках не буде сего обороту грошевого в краю і о стілько край наш мусить збіднїти. Чим же надоложити сей убиток? І тут розвів бесїдник широку річ про потребу будови льокальних зелїзниць, на котру то будову край дасть $^{1}/_{3}$ гроша а держава мусить дати $^{2}/_{3}$ капіталу; потреба почати акцию меліорацийну на більші розміри; треба збільшити інтензивність продукциї рільної, взяти ся за скоршу реґуляцию рік, будити промисл фабричний і т. д. — Пос. Мерунович мотивував своє внесенє о принятю на фонд краєвий оплати процентів від позичок комунальних до висоти 1 мілїона для поданя помочи навіщеним нещастями елементарними. — Пос. Барвіньский мотивував свої внесеня о заведеню обовязкової науки рускої язика у всїх школах середних в Галичинї і о заснованю рускої ґімназиї в Тернополи.

Слїдуюче засїданє сойму назначено на день 10 січня.

Новинки.

Львів дня 1-го січня 1898

— **Цїсарскою стипендиєю краєвою** в квотї 1000 (тисяч) зр. надїлив Є. В. Цїсар на предложенє Видїлу краєвого дра Осипа Дакуру, б. асистента унїверситету Ягайльоньского а тепер лїкаря приватного шпиталя віденьского (Wilhelminenspital), автора кількох наукових розвідок медичних, поміщених в „Записках" Наукового товариства ім. Шевченка і популярної працї з обсягу ґиґієни, виданої окремою книжочкою товариством „Просьвіта". Стипендист, родом з Яворова, бувший ученик рускої ґімназиї львівскої, виїзджає для дальшого образованя фахового за границю.

— **Є. Ем. Кардинал Сембратович** пожертвував в хосен товариства „Руслан", що опікує ся убогими учениками рускої ґімназиї у Львові, квоту 150 зр.

— **Іменованя.** Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував авскультантами висшого суду краєвого практикантів: Жигм. Яцковского, дра Тад. Ляхавця, Петра Зачка, Алекс. Козьоля, Стан. Ґавенду та кандидата адвокатури Тад. Босаковского.

— **З львівскої аепархії.** В пропозицию на Покрівцї приняті оо.: 1. Петро Соловій і 2. Павло Кульчицкий. — Консистория вставилась до президиї намістництва о згоду на канон. інституцию о. Стеф. Крижановского на Либохору. — Президия намістництва згодилась на інституцию о. Дим. Склепковича на Поморяни. — Канонїчну інституцию на Лисовичі дістав о. Йосиф Терлецкий. — Сотрудництва дістали оо.: Теодор Дзьоба з Лисович в Семигинові, Филип Свергун з Денисова в Бірках великих і Володимир Сопевицкий в Нараєві. — Декрет увільненя від іспиту конкурсового одержали оо.: Ант. Сосенко парох Заруддя і Клим. Слюзар парох Колодїєва. — Консистория вставилась до намістництва о плату з фонду релїґійного для приватних сотрудників в Підгородю і в Денисові. — Правительство асиґнувало платню з релїґ. фонду для приватних сотрудників в Божикові, Печеніи. Стриївцї і в Черниховї.

— **Воду для міста Львова** уже вибрано. Львовяни будуть пити воду, яка водопроводами приходити-ме до Львова з жерел в Воли добростаньскій коло Городка, віддаленій від Львова більше-менше 30 кільометрів. Професори дри Радзишевский і Шпільман знайшли в тій водї ледви по кілька бацилїв.

— **Видїл товариства „Рускої Бесїди" в Станиславові** ухвалив на засїданю з дня 30-го грудня устроїти Шевченківскі вечерницї дня 11-го марта 1898 в сали театру Монюшка і запросити до участи в устроєню тих вечерниць товариства: „Руских женщин", „Бояна", „Руский клюб", „Шкільну поміч", філїю „Просьвіти" і товариство дяківске.

— **Цїкава справа.** З друкарнї В. Якобіого у Відни появив ся отвертий лист на адресу мінїстра судівництва дра Рубера і кардинала Сембратовича з підписом ґр. Станїслава Габданк Скарбка, замешкалого в Шклї в Галичинї. В тім листї підносить ґр. Скарбек, що завіщанє, нїби зроблене пок. Юлїяном Янишовским, помершим 1885 р. в Волцневі, було сфальшоване і що чотири особи названі поіменно в тім листї, зложили перед судом фальшиву присягу, що пок. Янишевский тото завіщанє підписав, наслїдком чого півмілїоновий маєток перейшов в чужі руки, а не дістали его наслїдники, до котрих належить і той ґр. Скарбек. Він взиває особи названі в листї, щоби ему виточили процес о клевету, а що межи тими особами є доктор медицини, учитель народний, нотар і руский сьвященик, длятого ґр. Скарбек адресує свій лист до мінїстра судівництва і до митрополита.

— **Фальшиві банкноти 10-ґульденові** появляють ся чим раз частїйше в обігу. В наслїдок того звертає урядова „Gazeta Lwowska" увагу всїх інтересованях, аби мали ся на осторожности. Підроблені банкноти можна пізнати легко по тім, що по угорскій сторонї тексту лиця жіночі в рисунку дуже грубо викінчені і мають очи косі, а крім того уклад волося цїлком відмінний від того, який єсть на ориґінальних банкнотах. Числа відбиті червоним друком не мають властивої краски, але суть трохи рижі і блїдші від тих, які суть на державних банкнотах.

— **Стадо вовків** роздерло оногди на дорозї зі Збаража до Зарубинець одну селянку з дитиною, що пустила ся сама в дорогу.

— **Помер** у Львові дня 30-го грудня 1897 Тома Дидацкий, професор ґімназиї в Тернополи, в 35-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, ґиґієна і вихованє.

Добрі ради.

☞ **Зачинайте з початком року на ново господарити, але насамперед обчислїть своє майно!**

— Обчисленє майна господарского. При кінци кождого року або з початком нового повинен кождий господар обчислити докладно своє майно, щоби знав, чи і о скілько він чого доробив ся, отже став богатший, чи стратив і став біднїйший. Таке обчисленє покаже ему, де і які були хиби і недостки в господарстві, а після того буде він знати, як господарити ему в новім роцї, щоби було лїпше. Майно господарске треба так обчисляти:

— Цит лиш! Куплю фляшку горівки. Завтра напємось обоє.

Він з люби ударив єї по плечи, але так сильно, що она аж заточила ся і подивив ся їй хитро в очи. І яке дивне серце у жінки! Она знала цїлком на певно, що Макар не додержить слова, однако уступила перед ніжностию чоловіка.

— Він вийшов з хати, зловив свою стару коняку і взявши єї за гриву привів до саний та запряг. Вскорі потім виїхав на санях з подвіря. Коли виїхали на дорогу, задержав ся кінь і оглядаючись подивив ся на свого пана. Той потягнув лїві віжки і поїхав в конець села.

На самім кінци села стояла мала хата, з котрої, як з усїх инших, піднимав ся у воздух простовісно дим засланяючи собою звізди і місяць. На подвірю було тихо.

Тут мешкали чужинцї. Як они сюди прийшли, звідки і яка доля загнала їх аж в сибірскі тайґи, того Макар не знав і то его навіть не обходило; він лиш любив мати з ними до дїла, бо они его не гнобили і не скупились з заплатою.

Війшовши до хати, Макар приступив зараз до печи і став розгрівати свої закостенїлі руки.

— Ух! — сказав він, аби показати, що змерз. Чужинцї були дома. На столї горіло сьвітло, хоч они нїчого не робили. Один з них лежав на ліжку і водив очима за колїсцями диму, який випускав з своїх уст та думав. Другий сидів коло печи і дивив ся задумчиво на полумінь.

— Добрий вечер! — сказав Макар, аби перервати пригнїтаючу его тишину.

Очевидно він не знав, який біль давив грудь чужинців, які думки і спомини будили ся в їх души того вечера, які образи привиджували ся їм в колїсцятах диму і в полуміни огню. А впрочім у него була своя журба.

Молодий чоловік, що сидів при печи, підвів голову і подивив ся мутними очима на Макара, немов би его не пізнавав. Відтак стряс ся і скоро встав з крісла.

— А, добрий вечер, добрий вечер, Макаре! Гарно, що ти прийшов. Можеш з нами напити ся чаю. — Макарови подобало ся таке предложенє.

— Чаю? — спитав. — Чому-ж нї? Дуже добре!

Він скоро розібрав ся. Скинувши кожух і шапку, почув ся свобіднїйшим а коли побачив, як вуголь ярить ся в самоварі, обернув ся до молодця з словами:

— Люблю вас, о люблю вас дуже — дуже! І в ночи не спав...

Чужинець обернув ся і по его лици перебігла ґірка усьмішка.

— Любиш мене? — спитав — Чогож потребуєш?

Макар замняв ся.

— Маю дїло — сказав запинаючись — але звідки ти то знаєш? Добре. Насамперед випємо чаю, а відтак поговоримо о тім.

Позаяк господарі запросили его на чай, то він уважав відповідним сам дальше питати.

— Не маєте нїякої печенї — спитав. — Я єї дуже люблю.

— Нї.

— Нїчого — сказав Макар успокоюючо — буде на другий раз. Правда — спитав ще раз — на другий раз.

— Добре, добре.

Тепер уважав вже Макар чужинців своїми довжниками: мав від них дістати кусник печенї — а такі довги ему нїколи не пропадали.

По якій годинї сїв Макар знов на сани. Він дістав цїлого рубля, продавши наперед пять фір сїна за розмірно добру цїну. Правда, він обіцяв і заприсяг ся сьвято, що гроший не пропє, а все таки в тайнї постановив собі зараз то зробити. Але що его то обходило! Надїя на близьку приємність прибила в нїм голос совісти. Він навіть не думав о тім, що дома, коли верне підпитий, жде его гірка кара від обманеної жінки.

— Куди, Макаре? — спитав сьміючись чужинець, побачивши, що кінь Макара, замість їхати просто, завертає на ліво, в напрямі до татарских коршем.

— Гов, гов!... Ади, яка то погана шкапа.... Куди она лїзе! — боронив ся Макар, потягаючи сильно лїву віжку і тайно потрясаючи правою.

Розумний кінь, замахав хвостом і пішов поволи у вказанім напрямі. Вскорі затих скрипіт снїгу за воротами татарскої хати.

* * *

При воротах на дворі стояло кілька привязаних коний з високими якутскими сїдлами.

В серединї малої хати було душно. Гризучий дим тютюну звисав як чорна, тяжка хмара зпід стелї; комином виходило лиш дуже мало задухи. При столах і на стільцях, та на лавках сидїли прибувші Якути; на столах стояли чарки чаю і горівки. Тут і там примістили ся купки грачів. Червоні лиця були мокрі від поту, а очи грачів дико глядїли на своїх товаришів забави. Гроші виймали ся з кишень і зараз ховали ся назад в кишенї. В однім кутї на сїнї сидїла хитаючись стать пяного Якута; він сьпівав хриплим голосом

1) Треба почислити готівку і тоті гроші, що у кого нам належать ся, отже капітал вложений на процента і поменші суми безпроцентові. — 2) Треба обчислити вартість ґрунту і будинків. Вартість ґрунту не можна обчисляти по тій ціні, по якій господар его купив, або по якій міг би продати н. пр. лиш якийсь кусень з свого ґрунту, отже не після того, як платить ся морґ землі; але треба ставити таку ціну, по якій продають ся цілі господарства такого самого обему в якійсь околици. Вартість будинків не треба ставити за високо і не обчисляти їх після того, що они нові коштували, бо будинки лиш потрібні в господарстві, але не підносять дохід господарства, або хиба лиш дуже незначно. Звістно, що н. пр. стайня, чи она мурована, чи з дерева, робить однакову службу; хата н. пр. може для самого господаря представляти якусь вартість, бо она для него догідна і подобаєсь ему, але для купця краса хати і догідність еї не конче вже представляють якусь вартість. Длятого при оцінюваню вартости будинків треба ставити ся на становище купця та оціняти так, як би якийсь купець заплатив. — 3) Треба обчислити вартість всіх запасів: змірити все збіже і обчислити его вартість по ціні на торзі, збіже в снопах обчислити після намолоту, отже обчислити вартість зерна і соломи; обчислити вартість запасів паші, гною і озимих засівів; обчислити всякі инші запаси і річи потрібні до домашного ужитку по ціні торговій. — 4) Треба обчислити вартість худоби: коні, воли, корови, ялівник, вівці, безроги і т. д., а щоби в обчисленю не дуже помилити ся, добре єсть попросити когось другого, якогось сусіда, щоби він оцінив вартість. — 5) Наконець треба обчислити вартість всіх знарядів господарских, як: вози, плуги, бороны, тачки, рискалі, і т. д. як також всю домашну знадобу, отже: столи, лавки, скрині, шафи, постіль, одіж і т. д. Все то разом представляє вартість цілого господарства, але ще не дійстне, чисте майно. Треба ще обчислити всі довги, як більші процентові так і менші безпроцентові, та залягаючі податки, та відчислити їх від вартости цілого господарства. Аж тогди буде господар знати правдиву вартість свого господарства, своє чисте майно господарске. Коли так буде робити що року, буде знати докладно, як він господарить, чи его господарство підносить ся чи упадає.

— Годоване коров бараболями. Що ліпше: чи годувати корови сирими, чи вареними бараболями? А відтак: чи вареними у воді, чи в парі? Коли коровам дає ся богато сирих бараболь, то они дають і богато молока, але то молоко має дуже часто неприятний смак, єсть занадто водписте, має мало товщу, масло з него буває тверде і несмачне, тай трудно его нараз зробити. Всего того нема, коли корови годує ся вареними бараболями. Крім того можуть сирі бараболі бути просто шкідливими для худобини, скоро не добре сполокані; хто годує сирими бараболями, повинен їх длятого добре сполокати, щоби на них не було землі та иншої нечистоти. Бараболі треба конче варити, скоро они трохи надпсовані, і мають виразний острий або гіркавий смак, та коли змерзли. Коли коровам треба давати богато бараболь, то ліпше їх варити; варені бараболі тучать сильнійше як сирі і длятого не треба їх давати богато. Бараболі ліпше варити в парі, бо они тратять тогди менше поживних частий, як бараболі варені у воді. Воду, в котрій варили ся бараболі, або котра набирає ся з пари, в котрій варять ся бараболі, треба зовсім відцідити і не давати коровам. Богато бараболь не треба особливо тогди давати, коли корови годує ся ще брагою і бураками, бо тогди можуть корови дуже легко набавити ся тяжкої нестравности.

— Відгірчуване зерна вовкині (люпіну). Зерно вовкині має в с бі дуже богато поживних частий і булоби длятого дуже добре, як би не то, що єсть гірке і має в собі твориво, зване „іктроґеном“, котре може навіть затроїти худобину і стати ся причиною хороби, званої „люпінозою“. Хто сіє вовкиню на зелений гній, той потребує очевидно і зерна, а що оно єсть і дуже поживне, то можна сіяти вовкиню не лиш задля зерна на насіне, але і за для паші, бо тогди можна мати не лиш дуже дешеву, але й дуже добру пашу. Ціла річ в тім, щоби зерно добре відгірчити, значить ся, відобрати ему гіркість, і то твориво в нім, котре затроює і робить его шкідливим. На то придумав Німець Ленерт (Löhnert) дуже простий і легкий спосіб: Варить ся воду в баняку, а коли добре кипить, сипле ся в ню зерно вовкині і варить ся відтак через годину або півтора. По увареню відціджує ся воду а горяче ще зерно сипле ся до бочки з студеною водою і мочить ся в ній через 48 годин, зміняючи воду за той час чотири рази. Ліпше єсть, коли де єсть ріка, всипати зерно до коша і вставити его на 24 годин до ріки. Тогди вода витягне з него всю гіркість і зерно тогди вже зовсім побре на пашу. Єго сушить ся відтак і меле ся або на муку, або лиш шротує ся. Корови від вовкині дають зразу дуже богато молока, але відтак скоро тучать ся; длятого відгірченим зерном вовкині дуже добре годувати вибраковані корови, призначені на заріз. Зерном вовкині найліпше годувати вівці, бо їх можна годувати і невідгірченим; вівцям невідгірчене зерно зовсім не шкодить.

— Добру помастку до дерева н пр. до штахет, парканів, на рами від вікон при теплих скринях (інспектах), лати, стовпи і т. п. можна зробити слідуючим способом: Бере ся сьвіжого як найліпшого цементу і розтирає ся его з молоком на камінній плиті подібно як олійну фарбу. Та помастка мусить бути так густа як звичайна олійна фарба, а дерево, котре нею хочемо помастити, не повинно бути гибльоване, лиш рапаве (різане). Коли тою помасткою помастить ся дерево два або три рази, то оно буде зовсім забезпечене не лиш від гнитя (на дощи і вохкости), але й від огню.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 1 січня. Зачувати, що дня 3 січня розпічнуть ся знову переговори правительства в справі ситуациї політичної.

Будапешт 1 січня. Правительство має в понеділок видати розпоряджене о провізориї угодовій, наколи би обструкция схотіла і дальше ставити опір.

Берлин 1 січня. Berl. Tageblatt доносить, що японьска фльота в силї 20 кораблів воєнних станула під Шанґаєм, де дожидає дальших приказів.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Під	6·15	2·08		—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—		9·20	—	—
Стрия, Скольо го і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в неділї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відня 8·56 вечер.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають порунічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

якусь безконечну пісню. То були дикі, без звязи тони і все повтаряли, що завтра велике сьвято, а він, сьпівак, нині упив ся.

Макар заплатив і дістав фляшку. Він сховав еї за пазуху під кожух і пішов ніким з присутних не замічений в темний кут. Там пив чарку за чаркою, хоч горівка була гірка і в честь надходячого сьвята ще більше розпущена водою, як звичайно. При кождій чарці захапувало Макара в горлі і в очах ему темніло.

2.

Макар вскорі упив ся. Він сів на сіно і голова тяжко повисла ему на коліна, котрі він обіймив руками. З его горла добували ся тепер ті самі хрипкі тони, що у пяного Якута: і він сьпівав, що завтра велике сьвято і що він пропив нині пять фір сіна.

Між тим в хаті було чим раз глітнійше і тіснійше. Прибували нові якутскі гості, аби помолити ся і випити татарского напитку. Господар побачив, що незабаром не стане місця для всіх. Він підняв ся і кинув оком по своїх гостях. Єго взір упав в темний кут і спинив ся на пянім Якуті і Макарі.

Він приступив до Якута, вхопив его за ковнір і викинув з хати. Відтак підійшов до Макара. Єму, як місцевому, показав господар більше взглядів. Отворив широко двері і дав бідоласі такого штовханця, що він вилетів з хати просто у заміть на дворі.

Тяжко було би сказати, чи Макар обидив ся тим поведенєм Татарина чи ні; лише почув сніг в своїх рукавах, за ковнїрем і на лици. Вились'гребавш з тяжкою бідою з замети, Макар заганяючись пішов до своїх саний.

Місяць стояв вже високо і віз своїм дишлем був вже обернений на долину. Мороз также побільшав. Від часу до часу появляли ся на півночи за темними хмарами, що стояли як півколесо на небі, слабі снопи сьвітла, то був початок північної зорі.

Кінь, що очевидячки розумів свого пана, ішов поволи до дому. Макар сидів хитаючись на саниях і співав дальше почату в коршмі пісню. Він співав тепер, що пропив пять фір сіна та що дома поби его жінка. Єго голос був якийсь такий жалібний і сумний, що чужинцеви, котрий як раз тепер вийшов з хати і виліз на дах, аби заткати комин, зробило ся ще тяжше на души.

Тимчасом витягнув кінь сани на горбок, звідки можна було розглянути околицю. Сніг білів і яснів облитий сьвітлом місяця. Часами здавало ся, що й сьвітло місяця топить ся; сніг ставав темнійший і в нім відбивало ся сьвітло північної зорі. Відтак видавало ся, немов би чорні горбки і темний ліс то приближувались то віддалялись. Макар пізнав добре під лісом сніжні вершки Ямалахских горбків, за котрими він наставив лапку на звірів і птахів.

То змінило напрям его гадок. Він співав, що в его лапці зловив ся лис, завтра він продасть его шкіру і жінка не буде его бити.

У морознім воздусі роздав ся перший удар дзвона, коли Макар вступив у хату. Перед усім повідомив він свою стару, що в его лапці зловив ся лис; він цілком забув, що она не пила з ним разом і дуже здивував ся, коли она не уважаючи на ту радістну вістку копнула его сильно ногою. Коли він упав на ліжко, почастувала его ще ударом в плечі.

Над Чалґаном пронесли ся між тим перші звуки сьвяточних дзвонів.

(Дальше буде.)

З друкарні [illegible] під зарядом о. І. [illegible]